

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. FJR22010096
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	25. febrúar 2022

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

- 1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs**
 - a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?**

Fjármála- og efnahagsráðherra fékk Mát Guðmundsson, fyrrverandi Seðlabankastjóra, til þess að framkvæma greiningar til grundvallar þeim tillögum sem fram koma í frumvarpinu.

Markmiðið með frumvarpinu er að gefa lífeyrissjóðum fleiri möguleika til fjárfestinga þannig að þeir geti tekið ákvarðanir sem gera þá betur í stakk búna til að standa undir lífeyrisskuldbindingum. Stöndugra lífeyriskerfi dregur úr líkum á því að reyni á almannatryggingakerfið.

Ekki eru fyrir séð bein áhrif á ríkissjóð af samþykkt frumvarpsins.
 - b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum**

Sjá a)
 - c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?**

Varanleg.
 - d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun**

Á ekki við.
 - e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu**

Sjá 2 og 3.
- 2. Tekjubreytingar**

Engar tekjubreytingar áætlaðar
- 3. Útgjaldabreytingar**

Engar útgjaldabreytingar áætlaðar.
- 4. Eignabreytingar**

Engar eignabreytingar áætlaðar.
- 5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál**
 - a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum**

Á ekki við.

- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
Á ekki við.
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs
Á ekki við.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur
Á ekki við.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi
Á ekki við.
- f) Opinber innkaup og útboð
Á ekki við.
- g) Eignaumsýsla ríkisins
Á ekki við.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna
Á ekki við.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.
Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
 - a) í gildandi fjárlögum
Á ekki við.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Á ekki við.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Á ekki við.
2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**
Á ekki við.
3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**
Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið**
Í frumvarpinu felst rýmkun á heimildum lífeyrissjóða til fjárfestinga erlendis. Erlendar fjárfestingar lífeyrissjóða eru nauðsynlegar til að sem mestur árangur náist fyrir sjóðfélaga og þjóðina alla af þeirri sjóðsöfnun sem er meginstoð íslenska lífeyriskerfisins. Ávinningur þessara fjárfestinga felst í því að lífeyrisbyrði starfandi fólks í framtíðinni verður léttari en ella, að dregið er úr álagi á innlenda fjármálamarkaði og ruðningsáhrifum í þjóðarbúinu vegna uppbyggingar stórra lífeyrissjóða, og að betri áhættudreifing fæst á eignir lífeyrissjóðanna. Þá er lagt til í frumvarpinu að rafræn birting yfirlita frá lífeyrissjóðum verði meginregla. Talið er að kostnaður lífeyrissjóðanna vegna pappírssendinga nemi um 200 m.kr. á ári.
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnisýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**

Samþykkt frumvarpsins myndi hafa áhrif á alla lífeyrissjóði hér á landi. Í frumvarpinu felst rýmkun á reglum, háþörk eru hækkuð og meiri sveigjanleiki veittur.

3. Samkeppnisskilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
Á ekki við.
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
Á ekki við.
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
Á ekki við.
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
Á ekki við.

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011**
Á ekki við.
2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**
Á ekki við.
3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**
Á ekki við.
4. **Áhrif á byggðalög**
Á ekki við.
5. **Áhrif á frjáls félagasamtök**
Á ekki við.
6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna**
Á ekki við.
7. **Áhrif a lýðheilsu**
Á ekki við.
8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir**
Á ekki við.
9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri**
Á ekki við.
10. **Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni**
Breytingar sem frumvarpið felur í sér eru ekki þess háttar að þær feli í sér miklar breytingar við eftirlit með lífeyrissjóðum. Fjármálaeftirlitið er í stakk búin til að takast á við þær breytingar.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar

Þær breytingar á lífeyriskerfinu sem frumvarpið felur í sér ættu ekki að hafa meiri áhrif á ákveðna þjóðfélagshópa umfram aðra. Ákveðnir sjóðir, t.d. sjóðir þar sem útgreiðslur eru umfram inngreiðslur, hafa alla jafna minni hluta eigna sinna í fjárfestingum erlendis og ólíklegra að þeir myndu nýta sér aukið svigrúm til fjárfestinga í erlendum gjaldeyri.

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun

Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Ekki er gert ráð fyrir áhrifum á ríkissjóð.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Á ekki við.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

Markmiðið með breytingunum er að auka sveigjanleika í fjárfestingarheimildum lífeyrissjóða þannig að þeir geti sem best nýtt tækifæri til áhættudreifingar og leitað bestu leiða til að standa við lífeyrisskuldbindingar sínar gagnvart sjóðfélögum.

Tillögð meginregla um rafræna birtingu yfirlita frá lífeyrissjóðum í stað pappírssendinga er til þess fallin að auka hagræði í rekstri þeirra, sjóðfélögum til góða.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?